

STAATSCOURANT

Officiële uitgave van het Koninkrijk der Nederlanden sinds 1814.

Nr. 8633

1 april

2015

Bestuursovereenkomst Ontwikkeling Grevelingen/ Volkerak Zoommeer

DE ONDERGETEKENDEN:

1. Het Ministerie van Infrastructuur en Milieu, handelende als bestuursorgaan, rechtsgeldig vertegenwoordigd door Minister mevrouw drs. M.H. Schultz van Haegen-Maas Geesteranus, hierna te noemen het Ministerie van IenM;

2. Het Ministerie van Economische Zaken, handelend als bestuursorgaan, rechtsgeldig vertegenwoordigd door Staatssecretaris mevrouw S.A.M. Dijksma, hierna te noemen het Ministerie van EZ;

3. De provincie Zuid Holland, rechtsgeldig vertegenwoordigd door Gedeputeerde de heer mr. J.F. Weber, daartoe gemachtigd bij besluit van de Commissaris van de Koning van Zuid-Holland (3 maart 2015), als zodanig handelend ter uitvoering van het besluit van het College van Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland (3 maart 2015), hierna te noemen de Provincie Zuid-Holland;

4. De Provincie Noord-Brabant, rechtsgeldig vertegenwoordigd door Gedeputeerde de heer J.J.C. van den Hout, daartoe gemachtigd bij besluit van de Commissaris van de Koning van Noord-Brabant (24 februari 2015), als zodanig handelend ter uitvoering van het besluit van het College van Gedeputeerde Staten van Noord-Brabant onder voorbehoud van goedkeuring van de hiervoor benodigde begrotingswijziging door Provinciale Staten, hierna te noemen de Provincie Noord-Brabant;

5. De provincie Zeeland, rechtsgeldig vertegenwoordigd door Gedeputeerde mevrouw C.M.M. Schönknecht-Vermeulen, daartoe gemachtigd bij besluit van de Commissaris van de Koning van Zeeland (3 maart 2015), als zodanig handelend ter uitvoering van het besluit van het College van Gedeputeerde Staten van Zeeland (3 maart 2015), hierna te noemen de Provincie Zeeland;

6. Waterschap Scheldestromen, krachtens artikel 95 Waterschapswet vertegenwoordigd door dijkgraaf mr.drs. A.J.G. Poppelaars, handelend ter uitvoering van het besluit d.d. 11 februari 2015 van het Dagelijks Bestuur, hierna te noemen Scheldestromen;

7. Waterschap Brabantse Delta, krachtens artikel 95 Waterschapswet vertegenwoordigd door dijkgraaf mevrouw ir. ing. C.P.M. Moonen, handelend ter uitvoering van het besluit d.d. 10 februari 2015 van het Dagelijks Bestuur, hierna te noemen Brabantse Delta;

8. Waterschap Hollandse Delta, krachtens artikel 95 Waterschapswet vertegenwoordigd door dijkgraaf de heer ing. J.M. Geluk, handelend ter uitvoering van het besluit van 3 februari 2015 van het college van dijkgraaf en heemraden, hierna te noemen Hollandse Delta;

Tezamen verder te noemen partijen,

OVERWEGEN HET VOLGENDE:
- Sinds de afsluiting van de Grevelingen en het Volkerak-Zoommeer is de waterkwaliteit in beide watergebieden achteruit gegaan, alhoewel de kwaliteit in de bekkens zich verschillend ontwikkelt. Het zoute water van de Grevelingen is in de diepere delen regelmatig vrijwel zuurstofloos en het zoete Volkerak-Zoommeer kampt met vertroebeling, te hoge concentraties voedingsstoffen, oplopende zoutgehaltes en regelmatig terugkerende overlast van blauwalgen
- Partijen in de Zuidwestelijke Delta zijn al langere tijd met elkaar in gesprek over de mogelijkheden om de waterkwaliteit van de Grevelingen en het Volkerak-Zoommeer en daarmee de economische vitaliteit van de regio te verbeteren.
- Op 29 mei 2012 zijn in dat verband door de regionale leden van de Stuurgroep Zuidwestelijke Delta afspraken gemaakt met de toenmalige Staatssecretaris Atsma om nationale visieontwikkeling en regionale gebiedsontwikkeling gelijk op te laten lopen.
- Uit diverse studies tijdens de voorbereiding van het ontwerp van de Rijksstructuurvisie Grevelingen en Volkerak-Zoommeer (RGV) blijkt dat het terugbrengen van zout en beperkt getij op het Volkerak-Zoommeer en beperkt getij op de Grevelingen de meest robuuste en duurzame oplossing is voor het verbeteren van de water- en natuurkwaliteit. Bovendien geeft deze oplossing een impuls aan de (regionale) economie vanwege nieuwe mogelijkheden voor ontwikkeling van schelpdierteelt, recreatie, energie, landbouw en stedelijke ontwikkeling aan de Binnenschelde.
- De aanpak van Grevelingen en Volkerak-Zoommeer is een voorbeeldproject binnen het programma GebiedsOntwikkeling Nieuwe Stijl (GONS) van het Ministerie van IenM waarin waardecre-

atie voor de langere termijn, nieuwe strategieën voor financiering en (organische) ontwikkeling, alsmede nieuwe rollen voor overheden en private partijen, centraal staan.

- De Minister van IenM, de betrokken provincies en waterschappen en de vertegenwoordiger van de betrokken gemeenten hebben op 2 juli 2014 de gezamenlijke ambitie voor een zout Volkerak-Zoommeer met beperkt getij en het herstel van beperkt getij op de Grevelingen bevestigd.
- Daarbij is de intentie uitgesproken om begin maart 2015 een bestuursovereenkomst te ondertekenen waarin afspraken worden vastgelegd over het regelen van de bekostiging, de fasering en de aansturing van de maatregelen ter realisering van de op 2 juli 2014 besproken projecten uit de Rijksstructuurvisie.
- Het kabinet heeft vervolgens in oktober 2014 de ontwerp-RGV gepubliceerd waarin is opgenomen dat het Volkerak-Zoommeer weer zout kan worden en getij kan terugkeren op Grevelingen en Volkerak-Zoommeer
- In de ontwerp-RGV is een ontwikkelpad opgenomen om dit te realiseren. Dit alles onder de voorwaarde dat binnen één jaar na publicatie van de ontwerp-RGV, wordt voorzien in een oplossing voor het dekkingstekort en voor de onzekerheden en aannames in het huidige bekostigingsvoorstel.
- Partijen in de Zuidwestelijke Delta hebben kennis genomen van elkaars zienswijzen op de ontwerp-RGV en hebben bij het opstellen van deze bestuursovereenkomst rekening gehouden met de belangrijke bestuurlijke aandachtspunten hieruit
- In de ontwerp-RGV zijn de kosten van de maatregelen voor het realiseren van een maximaal ontwikkelingsperspectief geraamd op ca € 350 mln.
- De bekostiging van optionele maatregelen, zoals de verbinding Grevelingen-Krammer-Volkerak, wordt niet geprogrammeerd. Andere maatregelen, zoals de zogenaamde ‘Zoetwatermaatregelen of alternatieve zoetwatervoorziening’, worden via het Deltaprogramma geprogrammeerd en geagendeerd. Deze maatregelen worden uitgewerkt in andere overeenkomsten, zoals bijvoorbeeld de Bestuursovereenkomst Zoetwater Zuidwestelijke Delta.
- De kosten van de maatregelen waarop deze bestuurovereenkomst Ontwikkeling Grevelingen/Volkerak-Zoommeer betrekking heeft, zijn in de ontwerp-RGV geraamd op ca. € 250 miljoen.
- In de marktconsultatie is door betrokken marktpartijen aangegeven dat door kostenoptimalisatie en vroegtijdige marktbetrokkenheid de kosten kunnen worden teruggebracht tot € 168 miljoen. Dit bedrag wordt in deze bestuursovereenkomst als richtkostprijs gehanteerd voor de marktbenadering in de voorbereidingsfase (zie ook bijlage 2).
- De partijen provincies Noord-Brabant en Zeeland, waterschap Brabantse Delta en Rijkswaterstaat voeren samen met gemeente Bergen op Zoom en Brabants Landschap een watersysteemanalyse uit gericht op het in beeld brengen van perspectiefrijke ontwikkelingsrichtingen voor de deltarandmeren Binnenschelde en Markiezaatsmeer. Alhoewel financiering van toekomstige maatregelen voor deze watersystemen buiten de scope van deze bestuursovereenkomst valt, kunnen er zich kansen voor synergie voordoen.
- In het Deltaplan Zoetwater zijn maatregelen opgenomen voor een robuuste zoetwatervoorziening van de aan het Volkerak-Zoommeer grenzende gebieden vanuit de strategische zoetwateraanvoerroute Haringvliet en Hollands Diep. In de Stuurgroep Zuidwestelijke Delta is afgesproken dat deze zogenaamde ‘Zoetwatermaatregelen of alternatieve zoetwatervoorziening’ moeten zijn gerealiseerd, alvorens het Volkerak-Zoommeer zout kan worden gemaakt.
- Afspraken over de realisatie van de uitvoering van deze maatregelen zijn vastgelegd in de Bestuursovereenkomst Zoetwatermaatregelen Zuidwestelijke Delta en maken geen deel uit van de voorliggende Bestuursovereenkomst. Vanwege de bestuurlijke afspraak over volgtijdelijkheid van de realisatie van de maatregelen is het van belang dat er nadrukkelijk afstemming plaatsvindt over de planuitwerking en realisatie van de maatregelen uit beide overeenkomsten.
- De bestuursovereenkomst Ontwikkeling Grevelingen/Volkerak-Zoommeer heeft betrekking op de voorbereidingsfase, de periode voorafgaand aan de planuitwerkingsfase.
- De dekking van kosten voor de voorbereidingsfase wordt separaat geregeld door het Publiek Opdrachtgeverschap.
- Voor de planuitwerkingsfase en de realisatiefase worden afzonderlijke overeenkomsten opgesteld, respectievelijk een uitwerkings- en een realisatieovereenkomst.
  Dit impliceert go/no-go-momenten, waarbij door partijen wordt bezien of de noodzakelijke randvoorwaarden voor een volgende overeenkomst zijn vervuld. In elk geval dient de RGV definitief te zijn vastgesteld, alvorens een uitwerkingsovereenkomst kan worden gesloten.
- Vanaf medio 2015 opereert het Gebiedsoverleg Zuidwestelijke Delta. Hier vindt afstemming plaats tussen de verschillende ontwikkelingen binnen de Zuidwestelijke Delta.

PARTIJEN ZIJN HET VOLGENDE OVEREENGEKOMEN:

Artikel 1 Definities

In deze overeenkomst wordt verstaan onder:

a. *Beperkt getij:* herstel van getijwerking waarbij het verschil tussen eb en vloed (getijslag) gering is ten opzichte van de periode voor afsluiting door de Deltawerken. Het betreft een getijslag van maximaal 50 cm op de Grevelingen bij een gemiddeld waterpeil van NAP -0,20 m en een getijslag van maximaal 30 cm op het Volkerak-Zoommeer bij een gemiddeld waterpeil van NAP -0,10 m.
b. *Bestuursovereenkomst Ontwikkeling Grevelingen/Volkerak-Zoommeer:* overeenkomst tussen Rijk, Provincies en Waterschappen in de Zuidwestelijke Delta waarin voor de voorbereidingsfase de bestuurlijke afspraken worden vastgelegd die nodig zijn om de waterkwaliteit van het Grevelingenmeer en Volkerak-Zoommeer duurzaam te verbeteren en gebiedsontwikkeling in deze gebieden een impuls te geven.
c. *Bestuursovereenkomst Zoetwatermaatregelen Zuidwestelijke Delta:* overeenkomst tussen Rijk, Waterschappen en Provincies in de Zuidwestelijke Delta waarin afspraken worden vastgelegd om de zoetwatervoorziening in de Zuidwestelijke Delta te optimaliseren en robuuster te maken.
d. *Deltaprogramma zoetwatermaatregelen:* programma met maatregelen gericht op een robuuste, klimaatbestendige zoetwatervoorziening van Nederland, als uitwerking van de Deltabeslissing Zoetwater.
e. *Gebiedscoöperatie:* een samenwerkingsvorm van publieke en private partijen die een (economisch) belang hebben bij het verbeteren van de waterkwaliteit en daarom vanuit waardecreatie willen bijdragen aan de bekostiging van het programma.
f. *Gebiedsfonds:* fonds dat door financieel bijdragende partijen kan worden gevormd en dat dient ter bekostiging van de maatregelen uit het programma Grevelingen/Volkerak-Zoommeer.
g. *Gebiedsoverleg Zuidwestelijke Delta:* bestuurlijk overleg van Rijk, Provincies en Waterschappen dat als opvolger van de Stuurgroep Zuidwestelijke Delta is gericht op afstemming tussen de verschillende ontwikkelingen binnen de Zuidwestelijke Delta.
h. *Planuitwerkingsfase:* de fase waarin een publiek-private alliantie de maatregelen uit het programma uitwerkt en nauwkeurige kostenramingen opstelt.
i. *Programma Grevelingen/Volkerak-Zoommeer:* het geheel aan maatregelen dat nodig is om beperkt getij terug te brengen op de Grevelingen, om beperkt getij terug te brengen op het Volkerak-Zoommeer en dit weer zout te maken en om zoutlek naar omliggende gebieden en wateren te beperken.
j. *Publiek Opdrachtgeverschap:* het gezamenlijk overleg van financieel bijdragende overheidspartijen dat verantwoordelijk is voor de bestuurlijke aansturing van het programma Grevelingen/Volkerak-Zoommeer en bevoegd is om beslissingen te nemen over uitkomsten van dit programma
k. *Publiek-private alliantie:* samenwerkingsverband van publieke en (een consortium van) marktpartij(en) dat is gericht op het innovatief en kosteneffectief uitwerken, voorbereiden en realiseren van het programma Grevelingen/Volkerak-Zoommeer. De alliantie wordt aan het eind van de voorbereidingsfase na een tenderprocedure gevormd.
l. *Realisatiefase:* de fase waarin de maatregelen uit het programma Grevelingen/Volkerak-Zoommeer worden uitgevoerd door een publiek-private alliantie.
m. *Realisatieovereenkomst:* overeenkomst waarin partijen definitieve afspraken vastleggen over bekostiging en fasering van de uitvoering van het programma Grevelingen/Volkerak-Zoommeer.
n *Rijksstructuurvisie Grevelingen en Volkerak-Zoommeer (RGV):* visie in het kader van de Wet op de Ruimtelijke Ordening waarin het kabinet het ontwikkelperspectief voor de Grevelingen en het Volkerak-Zoommeer schetst en het ontwikkelpad voor de realisatie daarvan in de komende 20-30 jaar beschrijft.
o. *Waardecreatie:* het benutten van economische kansen die in de regio ontstaan als gevolg van de verbeterde water- en omgevingskwalititeit van Grevelingen en Volkerak-Zoommeer.
p. *Uitwerkingsovereenkomst:* overeenkomst waarin partijen afspraken over fasering, aansturing en bekostiging van de Planuitwerkingsfase vastleggen.
q. *Zuidwestelijke Delta:* het gebied bestaande uit Zeeland, het zuidelijk deel van Zuid-Holland en het westelijk deel van Noord-Brabant.
r. *Voorbereidingsfase:* fase die volgt op de ondertekening van deze bestuursovereenkomst en waarin de Planuitwerking wordt voorbereid.

Artikel 2 Doel en reikwijdte van de bestuursovereenkomst

1. Het doel van deze bestuursovereenkomst is om de bestuurlijke afspraken die nodig zijn om de waterkwaliteit van de Grevelingen en het Volkerak-Zoommeer duurzaam te verbeteren en gebiedsontwikkeling in deze gebieden een impuls te geven, vast te leggen.

2. Partijen maken in deze bestuursovereenkomst afspraken over:
   – de bijdrage van partijen aan de bekostiging van het programma van maatregelen als bedoeld in het vierde lid en de inspanningen die geleverd worden om de resterende bekostigingsopgave op te lossen;
   – de fasering en aansturing van het programma in de voorbereidingsfase.

3. De begrenzing van het gebied waarop deze overeenkomst betrekking heeft is weergegeven op de kaart in bijlage 1.

4. Het programma Grevelingen/Volkerak-Zoommeer bevat:
   a) de maatregelen die nodig zijn om het getij terug te brengen op de Grevelingen, te weten een doorlaatmiddel in de Brouwersdam en aanpassing van buitendijkse voorzieningen en natuurgebieden in de Grevelingen;
   b) de maatregelen die nodig zijn om getij terug te brengen op het Volkerak-Zoommeer en het Volkerak-Zoommeer weer zout te maken: een doorlaatmiddel in de Philipsdam;
   c) de maatregelen ter beperken van de zoutindringing in gebieden en wateren rondom het Volkerak-Zoommeer, te weten: beperking zoutlek Volkeraksluizen, zoutbestrijding sluizen Dintelsas en Benedensas, aanpassing drinkwatervoorziening Ouddorp, kwelsloten langs het Volkerak-Zoommeer, ontmanteling inlaatpunten zoet water, verplaatsing inlaatpunten Dintel en Steenbergse Vliet, ontmanteling zoet-zoutscheiding Krammersluizen, aanvullende gemaalcapaciteit Roode Vaart.

5. De totale kosten van de maatregelen binnen het programma zoals hierboven beschreven, worden geraamd op € 168 miljoen inclusief BTW, welk bedrag nader is gespecificeerd in bijlage 2 van deze overeenkomst. Hierin zijn de bevindingen van de marktconsultatie betrokken.

Artikel 3 Fasering

1. Conform de uitgangspunten van Gebiedsontwikkeling Nieuwe Stijl (GONS) van het Ministerie van IenM wordt het programma gefaseerd voorbereid en uitgevoerd.

2. Aan het eind van elke fase neemt het Publiek Opdrachtgeverschap als bedoeld in artikel 5, afgestemd met het Gebiedsoverleg Zuidwestelijke Delta, een besluit over het al dan niet intreden van de volgende fase. Daarbij wordt door partijen uitgegaan van de volgende programmafasen:
   a. Voorbereidingsfase (maart 2015-maart 2016):
      In deze fase – die start na de ondertekening van de bestuursovereenkomst – wordt de Publiek-private alliantie voor de planuitwerking voorbereid. Via een aanbesteding voor zowel de planuitwerkingsfase als de realisatiefase (inclusief beheer en onderhoud) zal een private partij worden geselecteerd. In het contract worden per fase go/no go-momenten opgnomen. Indien het Publiek Opdrachtgeverschap besluit dat tot een volgende fase kan worden overgegaan dan wordt een uitwerkingsovereenkomst gesloten waarin partijen afspraken over fasering, aansturing en bekostiging van de planuitwerkingsfase vastleggen. In deze uitwerkingsovereenkomst moet duidelijk worden dat binnen de kostenraming zoals genoemd in artikel 2 lid 5 wordt gebleven. Ook is het voor het sluiten van de uitwerkingsovereenkomst noodzakelijk dat de RGV definitief is vastgesteld.
   b. Planuitwerkingsfase (medio 2016-uiterlijk maart 2018).
      In deze fase werkt een Publiek-private alliantie de maatregelen verder uit en stelt nauwkeurige kostenramingen op voor investeringen en bediening, beheer en onderhoud. De Planuitwerkingsfase wordt bij een "go" van het Publiek Opdrachtgeverschap afgesloten met een realisatieovereenkomst waarin partijen definitieve afspraken vastleggen over bekostiging (inclusief bediening, beheer en onderhoud) en fasering van de uitvoering van het programma.
   c. Realisatiefase (2018–2024): naar verwachting start deze fase in 2018 en loopt tot december 2024. In deze fase vindt realisatie van de maatregelen plaats. Volgens de huidige inzichten betekent dit dat in 2020 getij terugkeert op de Grevelingen en dat een zout Volkerak-Zoommeer wordt gerealiseerd in de periode 2021–2024 (mede afhankelijk van het tijdig uitvoeren van de Zoetwatermaatregelen). Afhankelijk van uitkomsten in de Planuitwerkingsfase en de voortgang van de zoetwatermaatregelen, kan deze planning worden bijgesteld met als uiterste realisatiedatum voor een zout Volkerak-Zoommeer 2028.

Artikel 4 Bekostiging

1. Partijen dragen als volgt bij in de bekostiging van de maatregelen genoemd in het programma:
   – De Minister van IenM spant zich in om € 30 mln op de rijksbegroting vrij te maken als bijdrage aan het programma Grevelingen/Volkerak-Zoommeer. Een van de motiveringen daarbij is de waterkwaliteit van de Grevelingen. Indien hierover eind 2015/begin 2016 een positief besluit kan worden genomen, zal rekening worden gehouden met het benodigde kasritme voor de planuitwerkings- en realisatiefase;
   – de Provincie Zuid-Holland draagt € 10 miljoen bij aan de bekostiging. Dit bedrag wordt gefaseerd doch uiterlijk op 31 december 2018 gestort in het gebiedsfonds Grevelingen/Volkerak-Zoommeer;
   – de Provincie Zeeland draagt € 5 miljoen bij aan de bekostiging. Dit bedrag wordt gefaseerd

gestort in het gebiedsfonds Grevelingen/Volkerak-Zoommeer, zodanig dat op 31 december 2018 € 2,5 miljoen is overgemaakt;
- de Provincie Noord-Brabant draagt € 5 miljoen bij aan de bekostiging. Dit bedrag wordt gefaseerd doch uiterlijk op 31 december 2018 gestort in het gebiedsfonds Grevelingen/Volkerak-Zoommeer;
- De provincie Noord-Brabant spant zich in voor een renteloze voorfinanciering van € 15 miljoen. Op dit bedrag kan op zijn vroegst per 31 december 2018 een beroep worden gedaan. In de planuitwerkingsfase worden met betrekking tot de bekostiging hiervan nadere afspraken gemaakt over de risicoverdeling.

2. De private bijdrage aan de bekostiging is geraamd op € 76 miljoen.
   - Deze bijdrage vindt plaats via gebiedscoöperaties per bekken i.o. op basis van daadwerkelijke waardecreatie na het realiseren van zout en getij, in een vooralsnog bepaalde periode van 20 jaar.
   - De provincies nemen het initiatief om per bekken (Zoommeer, Grevelingen en Krammer-Volkerak) een gebiedscoöperatie op te richten en spannen zich in om het proces van waardecreatie via de gebiedscoöperaties te stimuleren.
   - In de gebiedscoöperaties participeren in ieder geval gemeenten, terreinbeherende instanties en uitdrukkelijk ook private partijen.
   - Begin 2016 neemt het Publiek Opdrachtgeverschap een besluit over de gewenste rechtsvorm van de gebiedscoöperaties.

3. De subsidiebijdrage vanuit de programma’s van de Europese Unie is geraamd op € 18 miljoen. De bij deze overeenkomst betrokken partijen spannen zich onder leiding van de provincie Zeeland in om vanaf 2015 kansrijke aanvragen in te dienen ter verkrijging van deze subsidie.

4. Indien de zoetwatermaatregelen die volgen uit het Deltaprogramma Zoetwater binnen een termijn van vijf jaar na ondertekening van deze bestuursovereenkomst worden gerealiseerd, levert dit een besparing op van maximaal € 12,5 miljoen op de reeds geplande vervanging of het herstel van de zoet-zoutscheiding in de Krammersluizen. De minister van IenM zal, behoudens de desbetreffende zoutlekbestrijding in het geval van calamiteiten in de Krammersluizen, er naar streven dit bedrag na realisatie van alle zoetwatermaatregelen beschikbaar te stellen voor de realisatie van de zoutlekbestrijding op de Volkeraksluizen.

5. Partijen streven naar een kostenbesparing door optimalisatie van de overige maatregelen ter beperking van de zoutindringing.

6. Om het resterende bekostigingstekort te dekken, zullen partijen zich inspannen om extra middelen te vinden, zoals bijdragen vanuit maatschappelijke organisaties of extra bijdragen vanuit de publieke en/of private sector.

7. In aanvulling op de maatregelen, zoals beschreven in artikel 2, kunnen publieke en/of private partijen aanvullende maatregelen voorstellen voor bijvoorbeeld de ontwikkeling van een getijdencentrale of een structurele verbetering van de waterkwaliteit van de Binnenschelde. Afspraken over de bekostiging van dergelijke aanvullende maatregelen vallen buiten de reikwijdte van deze bestuursovereenkomst.

8. Als voorloper op het op te richten gebiedsfonds zal in de voorbereidingsfase een bankrekening bij het Groenfonds worden geopend waarop de bijdragen aan de bekostiging van het programma gestort kunnen worden en waarmee de geselecteerde private partij de planuitwerkingsfase kan starten.

9. Indien het programma geen verdere doorgang vindt, wordt het geld uit het gebiedsfonds (of de gezamenlijke bankrekening Groenfonds) naar rato van inleg, teruggestort aan de bijdragende partijen.

Artikel 5 Organisatie (publiek opdrachtgeverschap)

1. Partijen die bijdragen aan de bekostiging vormen het Publiek Opdrachtgeverschap ten einde uitwerking te geven aan deze bestuursovereenkomst.

2. Dit Publiek Opdrachtgeverschap is verantwoordelijk voor de bestuurlijke aansturing van het programma en neemt de beslissingen om in een latere fase, al dan niet tot planuitwerking en uitvoering over te gaan.

3. Partijen behouden hun eigen beleidsverantwoordelijk binnen de uitvoering van het programma en

dragen de eigen personele kosten die zijn verbonden aan deelname aan de programmadirectie.

4. De dagelijkse leiding van de programmaorganisatie is in handen van een door het Publiek Opdrachtgeverschap aan te wijzen programmadirectie.4.

5. De programmadirectie is verantwoording verschuldigd aan het Publiek Opdrachtgeverschap.

6. De programmadirectie draagt zorg voor het bewaken van de voortgang van het programma en stemt af met de organisatie die verantwoordelijk is voor de uitvoering van de (maatregelen uit de) bestuursovereenkomst Zoetwatermaatregelen Zuidwestelijke Delta. Beide bestuursovereenkomsten worden vanwege de samenhang in planning en uitvoering van maatregelen gelijktijdig ondertekend.

7. De programmadirectie zorgt voor tijdige en adequate voortgangsrapportages aan het Publiek Opdrachtgeverschap en adequate informatievoorziening aan het Gebiedsoverleg Zuidwestelijke Delta.

8. De partijen die bijdragen aan de bekostiging kunnen RWS als aanbestedende dienst laten optreden.

9. Het Gebiedsoveleg Zuidwestelijke Delta voorziet in de coördinatie van de zoetwatermaatregelen van het Deltaprogramma. De ontwikkeling van Grevelingen en Volkerak-Zoommeer en de uitvoering van de zoetwatermaatregelen worden in dit Gebiedsoverleg op elkaar afgestemd.

Artikel 6 Afdwingbaarheid

Deze overeenkomst is niet in rechte afdwingbaar en partijen kunnen ten behoeve van de nakoming van deze overeenkomst of van afspraken die daarmee samenhangen op de burgerlijke rechter geen beroep doen.

Artikel 7 Geschilbeslechting

Geschillen met betrekking tot deze overeenkomst worden in gezamenlijk overleg opgelost.

Artikel 8 Communicatie

1. Onder verantwoordelijkheid van de programmadirectie wordt zo spoedig mogelijk een gezamenlijk overkoepelend communicatieplan opgesteld waarin met betrekking tot de externe communicatie is opgenomen welke informatie door welke partijen naar welke doelgroepen en met welke middelen wordt gecommuniceerd.

2. Partijen zullen afzonderlijk, rekening houdend met elkaars gerechtvaardigde belangen, de communicatieboodschap van de andere partijen ondersteunen met betrekking tot de Gebiedsontwikkeling.

3. Het communicatieplan wordt ter goedkeuring voorgelegd aan het Publiek Opdrachtgeverschap.

Artikel 9 Wijziging

1. Indien onvoorziene omstandigheden opkomen die van dien aard zijn dat deze overeenkomst behoort te worden gewijzigd, dan wel die wezenlijke gevolgen hebben voor de uitvoering van deze overeenkomst, zullen partijen over de noodzaak van wijziging van deze overeenkomst in overleg treden.

2. Partijen treden in overleg binnen 4 weken nadat een partij de wens daartoe aan de andere partij(en) schriftelijk heeft medegedeeld.

3. De wijziging wordt in afschrift als bijlage aan deze bestuursovereenkomst gehecht.

Artikel 10 Looptijd overeenkomst

1. De bestuursovereenkomst Ontwikkeling Grevelingen/Volkerak-Zoommeer treedt in werking na ondertekening ervan door alle partijen.

2. De bestuursovereenkomst eindigt indien een van de volgende omstandigheden zich voordoet:
   – een uitwerkingsovereenkomst is gesloten waarin ten behoeve van de planuitwerking nadere

afspraken worden vastgelegd over onder meer de programmaorganisatie, de financieringsconstructie (eventueel via een Gebiedsfonds), de publiek-private alliantie, de beheer- en onderhoudskosten en de onderlinge risicoverdeling;
- het Publiek Opdrachtgeverschap besluit dat geen planuitwerking en realisatie zal plaatsvinden;
- voortzetting van de bestuursovereenkomst – wegens tijdens het sluiten van de overeenkomst onvoorziene omstandigheden – redelijkerwijs niet van partijen gevergd kan worden.

3. Indien een van de omstandigheden genoemd in het tweede lid zich voordoet, dan beslissen partijen gezamenlijk tot beëindiging van de overeenkomst.

Artikel 11 Openbaarheid

1. Na ondertekening van deze overeenkomst wordt de tekst daarvan gepubliceerd in de Staatscourant.

2. Bij wijzigingen in de overeenkomst vindt het eerste lid overeenkomstige toepassing.

3. Van wijzigingen of beëindiging wordt melding gemaakt in de Staatscourant.

Artikel 12 Bijlagen

De bij deze overeenkomst gevoegde bijlagen maken integraal deel uit van de bestuursovereenkomst, met dien verstande dat bij onderlinge tegenstrijdigheden het bepaalde in deze overeenkomst prevaleert boven de bijlagen.

Aldus overeengekomen door:

Datum ondertekening: 16 maart 2015

M.H. Schultz van Haegen
De Minister van Infrastructuur en Milieu

Datum ondertekening: 17 maart 2015

S.A.M. Dijksma
De Staatssecretaris van Economische Zaken

Datum ondertekening: 9 maart 2015

J.F. Weber
Gedeputeerde provincie Zuid-Holland

Datum ondertekening: 9 maart 2015

J.J.C. van den Hout
Gedeputeerde provincie Noord-Brabant

Datum ondertekening: 9 maart 2015

C.M.M. Schönknecht-Vermeulen
Gedeputeerde provincie Zeeland

Datum ondertekening: 11 maart 2015

A.J.G. Poppelaars
Dijkgraaf waterschap Scheldestromen

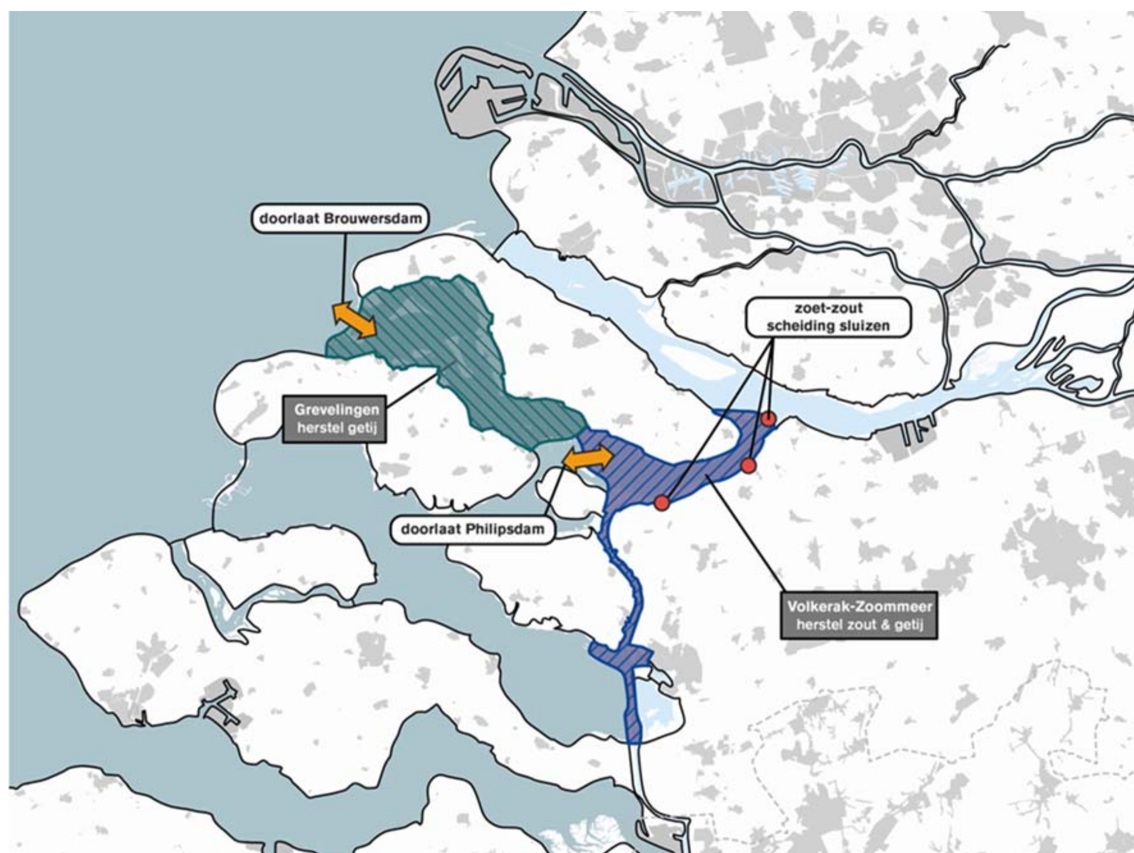
Datum ondertekening: 9 maart 2015

C.P.M. Moonen
Dijkgraaf waterschap Brabantse Delta

Datum ondertekening: 17 maart 2015

J.M. Geluk
Dijkgraaf Waterschap Hollandse Delta

BIJLAGE 1 KAART MET PLANGEBIED

BIJLAGE 2: TOELICHTING KOSTEN MAATREGELEN ZOUT VOLKERAK-ZOOMMEER EN GETIJ OP GREVELINGEN EN VOLKERAK-ZOOMMEER

In onderstaande tabel is de raming opgenomen van de kosten van de maatregelen die binnen de scope vallen van het programma ontwikkeling Grevelingen en Volkerak-Zoommeer. De kolom ‘kostenraming bestuursovereenkomst’ betreft een actualisatie van de eerdere raming die was opgenomen in de ontwerp-rijkstructuurvisie van 10 oktober 2014 en de mogelijke besparingen die waren opgenomen in de gespreksnotitie voor de Minister en regio 2 juli 2014. De actualisatie betreft het effect van een zorgvuldige controle op bronnen en opbouw kostenraming en risicoschattingen en bijgestelde inzichten op mogelijke besparingen uit tussentijds gestarte onderzoeken.

Tabel 1. Raming van de kosten van de gebiedsontwikkeling Grevelingen en Volkerak-Zoommeer

NR	MAATREGELEN	Ref	Kostenraming bestuurs-overeenkomst		Ontwerp-RGV 10-10-14 en notitie Min-regio 2-7-14	
	EURx1mln prijspeil 2014, incl. BTW					
	Beperkt getij op de Grevelingen					
1	Opening Brouwersdam gemiddeld bedrag	a.	105,2		131,5	
2	Aanpassing buitendijkse voorzieningen	b.	10,5		10,5	
	beperkt getij Grevelingen			115,7		142,0
	Zout Volkerak-Zoommeer met beperkt getij					
3	Opening Philipsdam (gemiddeld bedrag bandbreedte 9%)			47,4		47,4
	Beperking zoutindringing					
4	Beperking zoutlek Volkeraksluizen		25,1		25,1	
5	Zoutbestrijding sluis Dintelsas en Benedensas		2,8		2,8	
6	Aanpassing drinkwatervoorziening Ouddorp		14,1		14,1	
7	Kwelsloten langs Volkerak-Zoommeer		2,9		2,9	
8	Ontmanteling inlaatpunten		0,9		0,9	
9	Verplaatsing inlaatpunten Dintel en Steenbergse Vliet		5,1		5,1	
10	Ontmanteling zoet-zoutscheiding Krammersluizen		2,7		2,7	
11	Aanvullende gemaalcapaciteit Roode Vaart	d.	4,3		4,3	
	Beperking zoutindringing			57,9		57,9
	Subtotaal kosten maatregelen			221,0		247,3
	Af					
	JFF getijdecentrale: kosten opening Brouwersdam: 100 ipv 131,5	a.			31,5	
	Optimalisatie maatregelen 9 en 11 zoutindringing (schatting 2-3, gemiddelde 2,5)	c.	2,5		6,0	
	Optimalisatie maatregel 4 innovatieve zoet-zoutscheiding Volkeraksluizen		9,0		9,0	
	Totaal af door optimalisatie op uitvoering			11,5		46,5
	Subtotaal inclusief optimalisaties			**209,5**		**200,8**
	Af					
	Korting vroegtijdig betrekken markt en bundelen maatregelen 20%					
	maatregelen 1, 2, 3, 4, 5, 7, 8, 9, 10 en 11 (uitvoering door rijk en water-schappen)	e.	39,0		40,2	
	maatregel 6 (uitvoering door drinkwaterbedrijf EVIDES)	e.	2,8			
	Totaal af door vroegtijdig betrekken van de markt			41,9		40,2
	Raming kosten programma Ontwikkeling Grevelingen en Volkerak-Zoommeer			**167,6**		**160,6**

Toelichting bij tabel 1

a. De oorspronkelijk aftrek van 31,5 mln voor de aanleg doorlaatmiddel Brouwersdam blijkt te optimistisch ingeschat.

b. Dit betreft additionele bescherming van de dijken rondom de Grevelingen (primaire waterkeringen), baggerwerkzaamheden voor op orde houden bereikbaarheid havens, aanpassing aanlegvoorzieningen en oeverbescherming. De noodzakelijke aanpassingen aan de waterkeringen als gevolg van nieuwe normering die strengere eisen stelt aan worden in het kader van het Hoogwaterbeschermingsprogramma nader uitgezocht. Het is wel zaak dat eventuele aanpassingen en uitvoering maatregelen nodig voor toelaten beperkt getij Grevelingen synchroon lopen. Voor de overige mitigerende maatregelen is nader onderzoek met betrokken partijen in het gebied nodig om tot een aanvullend advies te komen over de omvang.

c. Uit lopend onderzoek lijkt een korting van EUR 6,0 mln te hoog voor een aantal zoutbeperkende maatregelen die voor in totaal EUR 9,4 mln aan investeringskosten zijn geraamd. EUR 2 à 3 mln is waarschijnlijker. Hier is het gemiddelde opgenomen. Het onderzoek loopt door.

d. Betreft de resterende kosten voor aanvullende gemaalcapaciteit Roode Vaart ten behoeve van tegengaan zoutindringing bij een zout Volkerak-Zoommeer.

e. Er is in de RFA 20% kostenreductie opgevoerd als gevolg van het samenvoegen van diverse projecten in één arrangement (schaalvoordelen) en vroegtijdige betrokkenheid van marktpartijen waardoor lagere transactiekosten ontstaan. Om deze kostenreductie te bereiken dient actief gestuurd worden door de betrokken overheden in de wijze waarop het arrangement wordt aanbesteed en wat de scope daarvan wordt. Het inboeken van 20% korting door vroege inschakeling van marktpartijen is niet vanzelfsprekend voor maatregelen die door private partijen (EVIDES) of waterschappen worden uitgevoerd. Dit vraagt vroegtijdig afstemmen met die partijen.